

Důsledky výbojných válek

1. Řím velmocí ve Středomoří
2. bohatne z provincií
3. muži ve válce – pustnou pole – nedostatek obilí
4. dováží se levné obilí z provincií – nízké ceny = konkurence pro řím. zemědělce
5. stávají se z nich bezzemci – stěhují se do Říma (zdarma obilí)
6. tím stát přichází o vojáky (nebyli schopni se sami vyzbrojit)
7. hodně otroků (velkostatkáři nechtějí bezzemky)
8. časté vzpoury otroků – největší 72-71 př.n.l. **Spartakovo** povstání (učitel **gladiátorů**)

římská republika se dostala do krize

Pokusy o řešení krize

1. Různé reformy – např. zabrat část půdy velkostatkářům a dát ji bezzemkům (navrhovali tribunové lidu – bratři Gracchové - zavraždění)
2. Zavedení platů pro vojáky = **žold**
3. Nastolit vládu pevné ruky – jedince – **diktátora Sully**, vydal seznamy nežádoucích osob - **proskripce**

Po smrti Sully byly další pokusy o získání samovlády neúspěšné.

Do čela Říma **1. triumvirát** (vláda 3 vojevůdců)

1. Marcus Licinius **Crassus** (provincie na východě)
2. Gnaeus **Pompeius** (Hispanie = dnes Španělsko)
3. Gaius Julius **Caesar** (Galii = dnes Francie)

Pompeius se snažil získat v Římě vládu jen pro sebe, Caesar se vrátil z Galie, 49 př.n.l. překročil s armádou říčku **Rubikon**, dobyl Řím a stal se samovládce.

Nechal se zvolit do všech úřadů na neomezenou dobu

Provedl reformu kalendáře

Zavražděn v senátě **44 př.n.l.** zastánci republiky (Brutus)

2. triumvirát

1. konzul Marcus **Antonius**
2. adoptivní syn Caesara - Gaius **Octavianus**
3. vojenský velitel **Lepidus**

Antonius se sblížil s egyptskou Kleopatrou, daroval Egyptu i některá římská území – Octaviánus ho porazil **31 př.n.l.** v bitvě u **mysu Actia**.

Egypt se stal římskou provincií

Octaviánus se stal samovládcem a přijal titul Augustus = vznešený

Skončilo období republiky